

CZUŁY (26) ai

comp czulszy (4).

sg m N czuły, czulszy (8). ◊ G czulsz(e)go (1). ◊ A czuł(e)go (3), czuły (3). ◊ I czułym (3). ◊ n I czułym (1). ◊ pl N m pers czuli, czulszy (2). ◊ G czułych (1). ◊ A m pers czuł(e) (1). ◊ I m czułymi, czulszymi (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z tych samych przykładów) – XIX w.

1. *Nacechowany zdolnością czucia zmysłowego, czujący; sensibilis, pręditus sensu Cn (1) : Człęką ozdobić/ rozumem y mową: Dąć żywot czuły zwierzęciu niememu/ Smyłł iákikolwiek/ y władzą káżdemu; Twych to rąk władza [Boże] GrabowSet V4v.*

2. *Uważny, pilny, dbały, staranny; czujny, wrażliwy, bystry; vigil, pervigil, sagax Cn (25) : RejKup 15v; Inflaty mogą być gruntownie incorporowane ku Koro. [...] gdyż Inádniej s prostym czułym niż z wykrętnym práktikiem poštěpować może MycPrz II Dv, I [C]2v; Wízák gdy trwogá przypádnie tzulfzými bywamy/ A śpraw śwych pilno śtrzegąc nie rádzi dośpiemy. WierKróc A3v, B2v; Ktorzy męźnieyśzy czulfzy dziś niż Obrzymowie/ Wźdy częłto od tych paniąt [Ciemierzyńskich] bieráią po głowie. PaprPan M, Dv, Bbv, Ee2; W dródze z Ruffy Diaká ná imię Putilá Czułych Kozaków prędká zálápiłá. KochJez B3v; KochBr 152; ActReg 156; y leopard czuły [pard vigilans Vulg Ier 5/6] (przypadnie) ná miáltá ich PowodPr 8; Porwę śie w onéy trwodze/ á máiąc śmyłł czuły W onym rázie nieuchronnym/ ręce ściągnę obie Ku niehu GosłCast 20, 18, 66.*

czuły w czym (7): Wiele iest przyczyn y obyczáiov y połthępkow/ ktoremi nieprzyiacielá możesz pożycz/ będziezli w tym czuły. BielSpr 19v; MycPrz II C4v; Trzebác by nam śobie wźiąć Páná tákowego/ W walkach zázwdy tzulego k temu ośtrożnego. WierKróc B2, B3; Y będziez w cudzéry czulfzy/ niżli w śwoiéy śzkodzie? KochTr 24; KochJez B3v; Máią Księża śwe Seymy/ Mnifzki kápiuły/ Y złodziey ná śwobodzie iest w śwey rzeczy czuły. BielSjem 11.

Wyrażenie: »czułe oko« (1): Ták/ iżby on śmok śtary/ Co/ czułym okiem/ zázwsze pieczołuię/ Nieżyczny z wźelkiey miáry/ By mnie w wiodł/ vsiłuie/ W śwe cięnie GrabowSet 13.

Szereg: »czuły i gotowy« (1): Nie śtłoczyć [Bóg] on ciężarem wátléy twoiéy głowy/ Który iest obrońcá twóy czuły y gotowy. GosłCast 20. [»czułe nocy« KochMuza 25 cf »cała noc« t. 3, s. 126.]

Synonimy: 2. baczny, czujny.

Cf CZUŁOZIOŁ, NIECZUŁY